

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimarknadsinspektionen

Yttrande över förslag till ändringar av föreskrifter om elleverantörers skyldighet att lämna uppgifter om priser och leveransvillkor som tillämpas mot elanvändare

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Konsekvensutredningen är i nästan alla avseenden tillräckligt tydlig. De brister i tydlighet som i och för sig finns när det gäller intäkter, om förslaget går utöver minimikraven och om när och hur förslaget kan utvärderas är inte av sådan vikt att de blir styrande för helhetsbedömningen.

Innehållet i förslaget

Det anges att de aktuella föreskrifterna reglerar elleverantörers skyldighet att lämna in pris- och leveransvillkor till det oberoende prisjämförelseverktyget Elpriskollen som Energimarknadsinspektionen (Ei) driver.

De föreslagna ändringarna anges innebära dels en uppdatering av vilka avtalsformer som ska omfattas av inlämningsskyldigheten, dels en skyldighet för elleverantörerna att tillgängliggöra priser och villkor på företagets webbplats.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 mars 2025.

Bedömning av delasppekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Problem och målformulering återfinns sidorna 6 - 8 i konsekvensutredningen. Det anges att Ei har en skyldighet att se till att Elpriskollen lever upp till kraven i artikel 14.1 elmarknadsdirektivet. Jämförelseverktyget ska bland annat täcka hela marknaden. I praktiken anges detta innebära att verktyget bör omfatta så många befintliga erbjudanden som möjligt och täcka marknaden på ett så fullständigt sätt som möjligt i syfte att ge kunderna en representativ översikt. För att leva upp till detta krav behöver Ei regelbundet kartlägga elmarknaden och se över om några avtalsformer behöver läggas till eller tas bort från Elpriskollen. Ei har sommaren 2023 gjort en marknadskartläggning och denna anges visa ett behov av att lägga till och ta bort avtalsformer för att Elpriskollen ska leva upp till kraven enligt EU-rätten. Därutöver ska Elpriskollen, enligt elmarknadsdirektivet, innehålla avtal med dynamiska elpriser. Under år 2025 förväntas avtalet med dynamiska elpriser övergå till att

vara kvartsprisavtal. Elleverantörer som har elleveransavtal med fler än 200 000 elanvändare har en skyldighet att erbjuda avtal med dynamiska elpriser. När kvartsprisavtalen införs på marknaden kommer åtminstone dessa elleverantörer att erbjuda avtalsformen och för att Elpriskollen ska täcka hela marknaden måste elleverantörerna också vara skyldiga att lämna uppgifter om kvartsprisavtalen. Det anges vidare att för att Ei ska kunna avgöra om de uppgifter som rapporterats in till Elpriskollen är korrekta behöver Ei kontrollera uppgifterna mot något. Ei jämför löpande priserna på Elpriskollen med priserna på elleverantörernas webbplatser. För vissa typer av avtal, exempelvis företagsavtal och timprisavtal, saknas ofta prisuppgifter på företagets webbplatser. I de fall det saknas prisuppgifter på webben är det svårt, och i vissa fall omöjligt, för Ei att kontrollera om priserna på Elpriskollen är korrekta. För att leva upp till kravet i elmarknadsdirektivet att jämförelseverktyget ska innehålla korrekt och aktuell information anser Ei att det behövs en regel om att elleverantörer ska ha sina priser och villkor tillgängliga på företagets webbplats. Det anges att föreskrifterna som kommer leda till ökad transparens av elleverantörernas priser i enlighet med direktivet.

Förslaget anges ha två separata delar. Båda delarna innebär ändringar av Ei:s föreskrifter och allmänna råd EIFS 2023:2 och har det övergripande syftet att säkerställa att Elpriskollen lever upp till EU-rättens krav på ett korrekt och aktuellt jämförelseverktyg för elpriser som täcker hela marknaden. Det beskrivs också specifika målformuleringar för respektive delförslag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av vilket problem som förslaget avser att lösa. Av denna beskrivning framgår att det handlar om att uppfylla EU-rättsliga krav och det ges även en bild av den mer materiella nyttan som antas uppnås: en ökad transparens när det gäller priser. Beskrivningen är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner problembeskrivning och syfte redovisade på ett godtagbart sätt.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Det beskrivs nollalternativ såväl för delförslaget om justering av vilka avtalsformer som ska omfattas av Elpriskollen som när det gäller delförslaget om skyldighet för elleverantörerna att tillgängliggöra priser och villkor på företagets webbplats. När det gäller avtalsformerna anges bland annat följande (se sidorna 10–11 i konsekvensutredning). Nollalternativet för det första förslaget anges vara att inte göra någon justering av vilka avtalsformer som ska rapporteras in till Elpriskollen. Om någon åtgärd inte vidtas kommer Elpriskollen i förlängningen inte längre ge en representativ bild av utbudet på marknaden, vilket i sin tur anges kunna leda till att verktyget börjar uppfattas som mindre pålitligt och användas i allt mindre omfattning. Det anges vidare att faktorer som försämrar prisjämförelser för kunder kan leda till minskad konkurrens och en försämrad marknadsfunktion.

Nollalternativet när det gäller det andra delförslaget anges bland annat innebära följande (se sidorna 14–15 i konsekvensutredningen). I sak innebär nollalternativet att inte införa någon skyldighet för elleverantörerna att publicera priser på webben. Det finns inte någon sådan skyldighet idag, utöver mer allmänna bestämmelser om prisinformation (bland annat i prisinformationslagen (2004:347)). De allra flesta elleverantörer anges redan ha sina priser tillgängliga på sin webbplats ändå. I vissa fall saknas emellertid prisuppgifter för elleverantörers elavtal på webbplatsen, och i vissa fall krävs att besökaren anger personuppgifter för att ta del av prisuppgifterna. I dessa fall saknar Ei möjlighet att på ett effektivt sätt kontrollera om uppgifterna på Elpriskollen är korrekta eller aktuella. I och med att Ei i sådana fall inte kan garantera att uppgifterna på Elpriskollen stämmer kan myndigheten

inte heller förmedla denna information till elanvändarna på ett tillförlitligt sätt. Om några åtgärder inte vidtas bedömer Ei att myndigheten i vissa fall kan sakna förutsättningar att se till att Elpriskollen innehåller korrekta och aktuella uppgifter enligt kraven i EU-rätten. Det anges, även i detta sammanhang, att förfaranden som försämrar prisjämförelser för kunder kan leda till minskad konkurrens och en försämrad marknadsfunktion.

Vidare anges att om Sverige inte lever upp till EU-rättsliga krav kan överträdelseärenden inledas.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av vilka konsekvenser som förslagsställaren bedömer skulle kunna uppstå om inga åtgärder vidtas som är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas godtagbar.

Alternativa lösningar

Angående delförslaget om kvartsprisavtalen bedömer Ei att det inte finns någon annan lösning än att införa avtalsformen mot bakgrund av att det i EU-rätten finns krav på att Elpriskollen ska innehålla avtal med dynamiska elpriser. Ett alternativ för vintersäkringsavtalen är att låta inrapporteringen vara öppen för flera vinterperioder samtidigt. Ei har dock valt att införa en begränsning så att avtalsformen endast ska lämnas in för den kommande vinterperioden, för att besökare inte ska blanda ihop priser för olika år. Det anges också att det i Ei:s marknadskartläggning framgick att 29 elleverantörer erbjöd portföljavtal (även kallade exempelvis förvaltade avtal, portföljförvaltade avtal eller elprisfond). Trots att portföljavtalen erbjuds av ett stort antal elleverantörer väljer Ei att inte lägga till portföljavtal på Elpriskollen. Ei bedömer, på samma sätt som i konsekvensutredningen år 2020, att utformningen av portföljavtalen skiljer sig åt mellan elleverantörerna i en sådan utsträckning att det inte går att jämföra dem på ett ändamålsenligt sätt. Det har också varit svårt att hitta ett lämpligt sätt att rangordna de olika portföljavtalen. I stället för att lägga till portföljavtal som en avtalsform på Elpriskollen har Ei i september 2024 lagt till information om portföljavtal på webbplatsen. (Se sidorna 11-13 i konsekvensutredningen).

En alternativ lösning för att nå målet att Elpriskollen ska innehålla korrekta och aktuella uppgifter är att införa ett krav att elleverantörerna ska publicera en lista över sina priser på sin webbplats. Prislistans innehåll och utformning skulle bestämmas av Ei. Denna lösning omfattar många vägval och alternativa lösningar. I ena änden av spektrumet lämnas innehållet helt fritt till företagen att utforma, och i andra änden kan föreskrifterna i detalj specificera vad listan ska innehålla. Det anges att efter att ha analyserat flera olika varianter på hur prislistan skulle kunna se ut och vilka uppgifter den skulle innehålla har Ei landat i att alternativet med en prislista inte är en hållbar lösning. Det anges vara alltför svårt att på ett tillräckligt generellt sätt reglera hur en sådan prislista skulle se ut och vad den skulle innehålla. Utbudet av elavtal som finns hos de olika elleverantörerna varierar så mycket att det inte på ett tillfredsställande sätt bedömts vara möjligt att ta fram en prislista som skulle passa alla. Det har också varit svårt att motivera varför listan skulle se ut på det ena eller andra sättet. Det framgår också att detta alternativ har diskuterats med en extern referensgrupp. I stället för en prislista föreslår Ei, som nämnts, en generell regel om att elleverantörerna ska vara skyldiga att tillgängliggöra sina priser och villkor. Företagen anges därmed få en frihet att själva välja på vilket sätt priserna ska struktureras och tillgängliggöras på webbplatsen. Ett annat alternativ för att nå målet med korrekta uppgifter på Elpriskollen anges vara att Ei skulle utöva ökad tillsyn mot företagen utifrån det nuvarande regelverket.

Det anges emellertid vara resurskrävande för Ei och innebära långa ledtider. Ytterligare ett alternativ som beskrivs är att använda administrativa sanktioner som påtryckningsmedel. Sanktionsavgifter anges emellertid inte i sig lösa problemet med tillgänglighet, även om de skulle kunna ha en viss handlingsdirigerande positiv effekt på uppgifternas tillförlitlighet. Sammantaget finner Ei att den förordade lösningen är mer effektiv än de nämnda alternativen. Det konstateras vidare att i Danmark och Norge är elleverantörerna skyldiga att publicera samtliga elavtal som företaget erbjuder och elavtal som inte längre erbjuds till försäljning men som tillämpas för någon kund. Det anges vara ett intressant alternativ. Ei väljer emellertid ett alternativ som anges inte vara lika betungande för företagen genom att endast avtal som bjuds ut till försäljning ska tillgängliggöras på webbplatsen. (Se sidorna 15-17 i konsekvensutredning).

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av ett flertal alternativa lösningar till de förslag som lämnas. Beskrivningen är som helhet betraktad tydlig och utförlig. Det är positivt att både för- och nackdelar med alternativ nämns och att det även i förekommande fall nämns särskilt hur alternativ skulle kunna påverka berörda företag annorlunda än den förordade lösningen. Det är också bra att det framgår hur diskussioner har förts med extern referensgrupp.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar väl genomförd.

Berörda företag

I konsekvensutredningen anges att sedan omregleringen av den svenska elmarknaden 1996 är handel och produktion av el konkurrensutsatt och kunderna kan därför välja vilket elhandelsföretag de vill köpa sin el från. I dag finns omkring 135 elleverantörer på den svenska elmarknaden som säljer el till elanvändare som har en förväntad årsförbrukning under 100 000 kilowattimmar och rapporterar avtal till Ei och Elpriskollen. I Sverige finns sammanlagt cirka 5,6 miljoner elkunder, varav ungefär 4,7 miljoner är konsumenter och resterande cirka 900 000 är företagskunder.

Storleken på elleverantörerna anges variera. De stora företagen har den allra största andelen av marknaden. De tre största företagen har tillsammans drygt 2,6 miljoner kunder, och de 30 största företagen har tillsammans ungefär 5 miljoner kunder, vilket innebär runt 90 procent av marknaden. De företag som rapporterar in elavtal till Elpriskollen hade år 2023 en genomsnittlig omsättning på närmare 3,2 miljarder kronor. Om man tar bort de två företag som hade högst omsättning var den genomsnittliga omsättningen samma år 672 miljoner kronor. I figur 1.2 visas hur elleverantörerna fördelar sig storleksmässigt. Bland annat framgår att den största andelen, 36 procent, bedöms vara medelstora företag. Stora och medelstora företag anges tillsammans utgöra drygt 60 procent medan små företag och mikroföretag anges tillsammans vara knappt 40 procent. Det konstateras att 11 procent av företagen är mikroföretag med en årsomsättning upp till 20 miljoner kronor per år. De större elhandlarna som har en årsomsättning över en halv miljard kronor utgör 25 procent av elleverantörerna. Förslaget kommer därmed att påverka alltifrån små till stora elleverantörer.

Det anges att förslaget påverkar elleverantörerna olika beroende på hur många avtal respektive elleverantör erbjuder. I snitt har en elleverantör 30 unika inrapporterade elavtal i ELIN. Antalet elavtal påverkas dels av vilka avtalsformer företaget erbjuder, dels hur företaget prissätter sina avtal. Företaget kan exempelvis ha olika priser för samma avtalsform utifrån faktorer som elområde, energikällor, förbrukning, Bra miljöval med mera. I Figur 3 (sida 22 i konsekvensutredningen) visas medelantalet inrapporterade elavtal uppdelat i storlek på

företagen. Det anges att mikroföretag i snitt hade 26 inrapporterade elavtal (två företag sticker dock ut och drar upp medelvärdet), små företag i snitt 16 avtal, medelstora företag i snitt 31 avtal och stora företag i snitt 45 avtal. Ett av de stora företagen sticker ut betydligt i antal elavtal (cirka 3 700 avtal) och har därför undantagits från figuren för att ge en mer representativ översikt.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av företag utifrån både bransch, antal och storlek. Beskrivningen är utförlig och tydlig. Inte minst värdefullt är att det också redovisas hur företag i olika storlek skiljer sig åt när det gäller hur många elavtal de rapporterar in.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag väl genomförd.

Förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter

Ei bedömer att förslaget, när det gäller avtalsformer, kommer innebära att företagen ska rapportera in kvartsprisavtal om och när företaget börjar erbjuda denna avtalsform och rapportera in vintersäkringsavtal tidigare än 90 dagar innan leveransen påbörjas. När det gäller att tillgängliggöra priser kommer företag att behöva tillgängliggöra priser och villkor för sådana avtal som ännu inte tillgängliggjorts på företagets webbplats och rapportera en länk till priset till Ei.

När det gäller inrapportering av kvartsprisavtal bedöms att det kommer att innebära en engångskostnad på i snitt 519 kr för 86 leverantörer. Detta baseras på en antagen inrapporteringstid på 15 minuter med tre extra minuter per extra avtal och en angiven webbadministratörslön baserad på statistik från SCB. Förändringen när det gäller vintersäkringsavtalen bedömer inte Ei innebär någon kostnad, bara att rapporteringen kommer ske vid en annan tidpunkt.

Beträffande tillgängliggörande av priser och villkor anges bland annat följande. Den allra enklaste varianten när det gäller företagsavtal bör vara att tillgängliggöra de priser och villkor som företaget rapporterar in till Ei i någon form av lista eller tabell. Detta bedöms ta cirka fyra timmar per företag. Därutöver kan företagen välja att implementera regeln genom mer avancerad webbplatsstruktur, exempelvis en där elanvändaren klickar sig vidare på sidan för att se priser för olika val. Detta alternativ är dock inget Ei räknar på i konsekvensutredningen eftersom det är ett valbart alternativ för företagen. Åtgärden antas utföras av en kommunikatör med en lön på 46 000 kronor i månade och bedöms innebära en total kostnad på 2 116 kronor per berört företag. Beträffande timprisavtal anges att av de 86 elleverantörerna som rapporterat in timprisavtal hade 48 företag (56 %) tillgängliggjort fullständiga priser för sina timprisavtal. 18 företag (21 %) hade antingen prisuppgifterna för timprisavtalen sammanslagna med de rörliga månadsbaserade avtalen eller så saknades vissa delar av priset för timprisavtalen. 20 företag (23 %) saknade helt prisuppgifter för timprisavtalen. Mot bakgrund av både Konsumentverkets prisvägledning och Ei:s föreskrifter finns det numera standardiserade sätt att ange prisuppgifter för timprisavtal, vilket underlättar för elleverantörerna när de ska tillgängliggöra sådana uppgifter. Ändringen innebär att cirka 40 elleverantörer skulle behöva komplettera sin webbplats med prisuppgifter för timprisavtal. Ei uppskattar att åtgärden, som innebär att en kommunikatör lägger till prisuppgifter på företagets webbplats, tar cirka tre timmar att genomföra och därmed kostar i snitt 1 587 kronor för 40 företag. Tidsåtgången anges kunna variera stort beroende på webbplatsens komplexitet.

Det anges vidare att Ei inte har gjort någon granskning av i vilken omfattning elleverantörerna tillgängliggör priser för anvisade avtal, men utgår från att dessa uppgifter sällan finns tillgängliga på företagens webbplatser eftersom kunder inte tecknar dessa avtal genom ett aktivt beslut. I beräkningen utgår Ei från att ingen av elleverantörerna har dessa priser publicerade idag. 73 elleverantörer har rapporterat in anvisade avtal i ELIN, och varje företag har i snitt 2,5 anvisade avtal. Cirka hälften av de anvisade avtalen är dock företagsavtal och har redan räknats med vid tillgängliggörandet i den analys som refererats för företagsavtal. Om ett företag enbart skulle tillgängliggöra priser och villkor för anvisade avtal för privatkunder bedöms åtgärden ta cirka en halvtimme för en kommunikatör. Åtgärden skulle därmed kosta 265 kronor för 73 elleverantörer.

Utöver företagsavtal, timprisavtal och anvisade avtal bedömer Ei att de flesta uppgifterna om priser och villkor redan finns tillgängliga på elleverantörernas webbplatser. Om en elleverantör skulle behöva komplettera en enskild prisuppgift på sin webbplats bedöms detta innebära en marginell kostnad för företaget.

Kravet att rapportera in en länk till priset innebär en engångsåtgärd bestående av att en webbadministratör i ELIN rapporterar in länk till sidan på webbplatsen där priset finns tillgängligt. Denna åtgärd bedöms ta fem minuter per inrapporterat avtal och kosta i snitt 1 300 kronor per företag. Om företaget flyttar priser på webbplatsen kan de behöva rapportera in en ny, korrekt länk till priset. Detta förväntas hända sällan och ta mycket lite tid i anspråk. Totalkostnaden för detta bedöms därför vara mycket liten.

För redovisningen av påverkan på kostnader i sin helhet hänvisas till sidorna 23 – 28 i konsekvensutredningen.

Inget anges, såvitt Regelrådet kan se, avseende påverkan på intäkter.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är tydligt redovisat hur beräkningarna har gjorts och vilka antaganden som ligger till grund för dessa. Detta är värdefullt. Regelrådet noterar samtidigt att vissa tidsangivelser avser förhållandevis kort tidsåtgång och skulle kunna ge ett intryck av exakthet som inte alltid är rättvisande. Därför är det bra att det också i förekommande fall anges att tidsåtgång kan variera stort. Beskrivningen av påverkan på företagens kostnader är tillräckligt tydlig. Det anges emellertid också i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar att påverkan på intäkter ska beräknas. Om det skulle vara förslagsställarens bedömning att sådan påverkan saknas, vilket är möjligt, borde detta ha angetts och förklarats.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens kostnader godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens intäkter bristfällig.

Påverkan på konkurrens, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser

Påverkan på konkurrens

I konsekvensutredningen anges att förslagets båda delar kan påverka elkunder genom ökad tillgång till prisinformation för elavtal, vilket underlättar för kunderna att jämföra priser för elavtal, både mellan avtalsformer och elleverantörer. Det förväntas i sin tur leda till mer välinformerade och aktiva elanvändare med ökad rörlighet och en stärkt konkurrenssituation

på elhandelsmarknaden som följd. Välinformerade kunder är en förutsättning för väl fungerande konkurrens. Genom att öka uppgifternas korrekthet och tillförlitlighet på Elpriskollen kan förslaget även innebära att elleverantörerna kan konkurrera på mer rättvisa villkor. Det kan i förlängningen också leda till ett ökat förtroende för marknaden. Konkurrensen är enbart mellan företag inom samma bransch. Förslaget kan dock inom branschen innebära konkurrenspåverkan till följd av att företagen varierar i storlek, något som förslagsställaren behandlar vidare i sin redovisning avseende små företag, vilket refereras nedan.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av hur förslaget kan påverka konkurrensförhållanden. Den information som ges är relevant och tydlig. Regelrådet noterar samtidigt det som anges om att konkurrensen enbart handlar om företag inom samma bransch. Såvitt Regelrådet kan förstå skulle en väl fungerande konkurrens, om den bidrar till en återhållande effekt på priser eller på bättre kvalitet i elförsörjningen, i princip även kunna påverka relativ konkurrenskraft hos de företag som el levereras till. Det hade eventuellt kunnat förbättra konsekvensutredningens transparens något om resonemanget om vilka branscher som berörs och inte hade utvecklats. Det framgår samtidigt att den direkta effekten rimligtvis måste träffa elleverantörerna och en sådan vidare analys är inte obligatorisk.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrens godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag

Det anges att samtliga företag, oavsett storlek, berörs av ändringarna. Förslaget kan visserligen vara mer betungande för små än stora företag utifrån att de kan ha mer begränsat ekonomiskt utrymme och resurser för exempelvis IT-utveckling jämfört med stora företag. Kostnaderna bedöms för mindre verksamheter emellertid vara av begränsad omfattning eftersom mindre elleverantörer som regel erbjuder färre avtal och har mindre komplexa webbplatser. Som angivits i beräkningar som refererats blir kostnaderna lägre ju färre avtal företaget erbjuder samt om webbplatsen är av enklare karaktär. De ökade kostnaderna bedöms dessutom inte bli särskilt betungande för vare sig små eller stora elleverantörer. Det anges därför inte vara aktuellt att göra några undantag eller anpassningar av bestämmelsen för små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av vilka effekter som skulle kunna uppstå specifikt för små företag. Beskrivningen är tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag väl genomförd.

Andra relevanta konsekvenser

Ei bedömer att förslaget inte kommer medföra någon ytterligare påverkan på elleverantörerna än det som redan har redovisats.

Regelrådet finner att det finns en bedömning avseende andra relevanta konsekvenser som är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av andra relevanta konsekvenser godtagbar.

Åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter

Regelrådet kan inte finna någon samlad redovisning av åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och effekter, avseende alla delförslag. När det gäller tillgängliggörande av priser

och villkor anges, som tidigare nämnts, att i stället för en prislista föreslår Ei en generell regel om att elleverantörerna ska vara skyldiga att tillgängliggöra sina priser och villkor. Företagen ges därmed en frihet att själva välja på vilket sätt priserna ska struktureras och tillgängliggöras på webbplatsen. Detta bedömer Ei vara en tillräckligt bra lösning på problemet, som fortfarande leder till en ökad transparens av elpriserna. På detta sätt behöver företagen inte heller upprätta någon särskild sida med anledning av förslaget, utan kan använda de sätt och kanaler som de redan idag använder för att presentera priser på webbplatsen. Det finns, som har refererats ovan, i förekommande fall också resonemang om vissa alternativa lösningar som väljs bort för att de bland annat anses alltför kostsamma.

Regelrådet gör följande bedömning. En konsekvensutredning ska innehålla information om åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter. Den refererade beskrivningen ovan kan ses som ett exempel på hur utformningen av ett delförslag som myndigheten verkligen förordar har getts en viss utformning för att inte bli alltför kostsamt. Med en vid tolkning skulle man kunna anse att liknande information om alternativ som valts bort är relevant. Det är mindre tydligt i vilken mån kostnadsminimering har eftersträvat när det gäller inlämnande av avtal, men det framgår att ett mer omfattande krav har valts bort för att det hade varit mer kostsamt. Sammantaget kan detta anses ge tillräcklig information, även om det hade varit önskvärt med något större tydlighet.

Regelrådet finner redovisningen av åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och effekter godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

De ändrade föreskrifterna kommer enligt förslaget att träda i kraft den 1 mars 2025. Skälet till tidpunkten för ikraftträdande anges bland annat vara att elhandlarna ska ha möjlighet att anpassa sig till förändringen och göra nödvändiga ändringar i deras interna processer, system och på webbplatsen.

Vidare anges att Ei alltid informerar på sin webbplats om nya föreskrifter och ändringar i föreskrifter samt uppmanar aktörer, intressenter och elanvändare att prenumerera på Ei:s nyheter via webbplatsen. Vid större förändringar som berör samtliga inlämningsskyldiga elhandlare genomför Ei riktade informationsinsatser, bland annat i form av ett eller flera nyhetsbrev som beskriver den kommande förändringen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en tillräcklig beskrivning av vilka överväganden som gjorts när det gäller tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Det anges att Ei löpande bedriver tillsyn över Elpriskollen och kontrollerar de uppgifter som lämnas in till Ei med anledning av föreskrifterna. Ei får även löpande feedback från elleverantörerna om inrapporteringen. Med anledning av tillsynen och feedback från elleverantörerna får Ei löpande insyn i hur föreskrifterna följs och vilka konsekvenser de kan medföra.

Därutöver gör Ei löpande marknadskartläggningar för att se till att Elpriskollen täcker en så stor del av marknaden som möjligt. Vid behov ändras inlämningsföreskrifterna. Den aktuella föreskriftsändringen anges delvis vara ett resultat av en sådan marknadskartläggning. Genom tillsyn undersöker Ei löpande om elleverantörerna följer inlämningsföreskrifterna och vilka konsekvenser föreskrifterna innebär för företagen. Föreskrifterna ses över och uppdateras löpande efter behov.

Regelrådet gör följande bedömning. Det kan i någon mån uppfattas vara en flytande gräns mellan vad som kallas uppföljning respektive utvärdering. En rimlig distinktion är likväl att en utvärdering sannolikt är mer omfattande och blir aktuell när en större översyn av den aktuella författningen ska övervägas. I detta fall framstår det som troligt att det finns en koppling till utvärdering av den bakomliggande EU-rättsakten, vilket är en fråga som ligger utanför Ei:s direkta ansvar och kontroll. Det hade likväl behövts tydligare information om i vilken mån den löpande uppföljningen har kopplingar till en större utvärdering och hur detta samband ser ut.

Regelrådet finner redovisningen av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det anges att Ei, enligt myndighetens instruktion, ska ta fram och tillhandahålla ett jämförelseverktyg som uppfyller kraven i artikel 14.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 (elmarknadsdirektivet). Av artikel 14.1 i elmarknadsdirektivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att åtminstone hushållskunder och mikroföretag med en förväntad årsförbrukning på under 100 000 kilowattimmar har kostnadsfri tillgång till minst ett verktyg som jämför erbjudandena från olika leverantörer, däribland erbjudanden om avtal med dynamiska elpriser. Kunderna ska informeras om att sådana verktyg finns tillgängliga i, eller tillsammans med, sina fakturor eller på annat sätt. Jämförelseverktygen ska uppfylla ett antal krav, bland annat ska det innehålla korrekt och aktuell information och ange när den senast uppdaterades (artikel 14.1 punkt e elmarknadsdirektivet). Det refereras även ytterligare specifik information om bestämmelserna i elmarknadsdirektivet. Ei bedömer att förslaget är en förutsättning för att leva upp till kraven i elmarknadsdirektivet. Sammanfattningsvis anser Ei att förslaget till ändring i föreskrifterna är i enlighet med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av hur förslaget överensstämmer med EU-rätten. Som allmän beskrivning av hur förslaget överensstämmer med EU-rätten är redovisningen tydlig. När det gäller om kravet går längre än vad detta direktiv kräver som minimum, behandlas inte denna fråga explicit. Regelrådet uppfattar visserligen att den allmänt formulerade beskrivningen synes indikera att förslaget inte går längre, men i ett fall där det av allt att döma finns handlingsutrymme för medlemsstaterna hade det behövts en uttrycklig bedömning i det avseendet.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av om förslaget går utöver minimikraven bristfällig.

Övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning

Inget ytterligare av relevans för ärendet eller bedömning finns att anföra.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 6 november 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Per Högström
Föredragande